

DE LEER VAN HET CHRISTELIJK LEVEN

Zevende-dag Adventisten geloven...

Dat de belangrijkste grondbeginselen van Gods wet zijn vervat in de Tien Geboden en werden uitgeleefd in het leven van Christus. Zij zijn een uitdrukking van Gods liefde, Zijn wil en Zijn bedoelingen, ten aanzien van het gedrag en de onderlinge verhoudingen van de mens en zijn bindend voor alle mensen in alle tijden. Deze voorschriften zijn de grondslag van Gods verbond met Zijn volk en vormen de maatstaf in Gods oordeel. Door de bediening van de Heilige Geest wijst zij zonde aan en wekt het besef, dat wij een Zaligmaker nodig hebben. De verlossing is geheel uit genade en niet uit werken en de vrucht ervan is gehoorzaamheid aan de geboden. Deze gehoorzaamheid draagt bij tot de ontwikkeling van een christelijk karakter en loopt uit op een besef van vrede. Zij geeft uitdrukking van onze liefde voor de HEER en zorg voor onze naaste. De gehoorzaamheid door geloof, toont de macht van Christus om mensen te veranderen en ondersteunt daarom het christelijk getuigenis.

Fundamenteel Geloofspunt nr. 18

SEVENTH-DAY
ADVENTIST[®]
CHURCH

Hoofdstuk 18 DE WET VAN GOD

Alle ogen waren gericht op de berg. Zijn top was bedekt met een dikke wolk, welke steeds donkerder werd en naar omlaag kwam, totdat de gehele berg gehuld was in verborgenheid. De bliksem flitste uit de duisternis, terwijl de donder weergalmde en terugkaatste. *'En de ganse berg Sinai rookte, omdat de HEERE op denzelfen nederkwam in vuur; en zijn rook ging op, als de rook van een oven; en de ganse berg beefde zeer. Toen het geluid der bazuin gaande was, en zeer sterk werd,'* (Exodus 19: 18-19). Zo krachtig was deze majestueuze manifestatie van Gods aanwezigheid dat geheel Israël beefde.

Plotseling hielden de donder en de trompet op en lieten een ontzagwekkende stilte achter. Toen sprak God vanuit de dikke duisternis, die Hem omhulde terwijl Hij op de berg stond. Bewogen door een diepe liefde voor Zijn volk, verkondigde Hij de Tien Geboden. Mozes zei: *'De HEERE is van Sinaï gekomen, ... en is aangekomen met tien duizenden der heiligen; tot Zijn rechterhand was een vurige wet aan hen. Immers bemint Hij de volken! Al Zijn heiligen zijn in Uw hand; zij zullen in het midden tussen Uw voeten gezet worden; een ieder zal ontvangen van Uw Woorden'* (Deuteronomium 33: 2-3).

Toen Hij de wet op de Sinaï gaf, openbaarde God Zichzelf niet alleen in de ontzagwekkende Majesteit als Rechter en Wetgever van het universum, maar ook als de Verlosser van Zijn volk (Exodus 20: 2). Omdat Hij de Verlosser is, riep Hij niet alleen Israël maar de gehele mensheid (Prediker 12: 13) om de tien korte, alomvattende en gezaghebbende geboden te gehoorzamen, welke de plicht van mensen naar God en hun medemensen omvatten.

'Toen sprak God al deze Woorden, zeggende: Ik ben de HEERE uw God, Die u uit Egypteland, uit het diensthuis, uitgeleid heb.

Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben.

Gij zult u geen gesneden beeld, noch enige gelijkenis maken, [van] [hetgeen] boven in den hemel is, noch [van] [hetgeen] onder op de aarde is, noch [van] [hetgeen] in de wateren onder de aarde is. Gij zult u voor die niet buigen, noch hen dienen; want Ik, de HEERE uw God, ben een ijverig God, Die de misdaad der vaders bezoekt aan de kinderen, aan het derde, en aan het vierde [lid] dergenen, die Mij haten; En doe barmhartigheid aan duizenden dergenen, die Mij liefhebben, en Mijn geboden onderhouden.

Gij zult den Naam des HEEREN uws Gods niet ijdelijk gebruiken; want de HEERE zal niet onschuldig houden, die Zijn Naam ijdelijk gebruikt.

Gedenkt den sabbatdag, dat gij dien heiligt. Zes dagen zult gij arbeiden en al uw werk doen; Maar de zevende dag is de sabbat des HEEREN uws Gods; [dan] zult gij geen werk doen, gij, noch uw zoon, noch uw dochter, [noch] uw dienstknecht, noch uw dienstmaagd, noch uw vee, noch uw vreemdeling, die in uw poorten is; Want in zes dagen heeft de HEERE den hemel en de aarde gemaakt, de zee en al wat daarin is, en Hij rustte ten zevenden dage; daarom zegende de HEERE den Sabbatdag, en heiligde denzelfen.

Eert uw vader en uw moeder, opdat uw dagen verlengd worden in het land, dat u de HEERE uw God geeft.

Gij zult niet doodslaan.

Gij zult niet echtbreken.

Gij zult niet stelen.

Gij zult geen valse getuigenis spreken tegen uw naaste.

Gij zult niet begeren uws naasten huis; gij zult niet begeren uws naasten vrouw, noch zijn dienstknecht, noch zijn dienstmaagd, noch zijn os, noch zijn ezel, noch iets, dat uws naasten is' (Exodus 20: 1-17).

De aard van de Wet

Als een weerspiegeling van Gods karakter zijn de Tien Geboden deugdzaam, zedelijk, geestelijk en veelomvattend, ze bevatten wereldwijde basisbeginselen.

Een weerspiegeling van het karakter van de Wetgever. De Schrift ziet Gods eigenschappen in Zijn wet. Zoals God is *'de wet des HEEREN volmaakt'* en *'de getuigenis des HEEREN is gewis'* (Psalm 19: 8). *'Alzo is dan de wet heilig, en het gebod is heilig, en rechtvaardig, en goed'* (Romeinen 7: 12). *'... en al Uw geboden zijn waarheid. Van ouds heb ik geweten van Uw getuigenissen, dat Gij ze in eeuwigheid gegrond hebt'* (Psalm 119: 151-152). Inderdaad *'al Uw geboden zijn rechtvaardigheid'* (vers 172).

Een morele/zedelijke Wet. De Tien Geboden brengen Gods gedragspatroon voor de mensheid over. Zij bepalen onze relatie met onze Schepper en Verlosser en onze plicht tot onze medemensen. De Schrift noemt de overtreding van Gods wet, zonde (1 Johannes 3: 4).

Een geestelijke Wet. *'Want wij weten, dat de wet geestelijk is'* (Romeinen 7: 14). Daarom kunnen alleen degenen die geestelijk zijn en de vruchten van de Geest hebben, deze gehoorzamen (Johannes 15: 4; Galaten 5: 22-23). Het is Gods Geest, Die ons kracht geeft om Zijn wil te doen (Handelingen 1: 8; Psalm 51: 10-12). Door te blijven in Christus, ontvangen wij de kracht die wij nodig hebben om vruchten te dragen tot Zijn heerlijkheid (Johannes 15: 5).

Menselijke wetten richten zich alleen op openlijke daden. Maar de Tien Geboden zijn *'zeer wijd'* (Psalm 119: 96), zij raken onze diepste gedachten, verlangens en emoties zoals jaloezheid, haat, lusten en ambities. In de zaligsprekingen benadrukt Jezus deze geestelijke strekking van de wet en laat zien dat overtreding in het hart begint (Matthéüs 5: 21-22, 27-28; Markus 7: 21-23).

Een positieve Wet. De Decaloog is meer dan een korte opsomming van verboden; het bevat verrijkende beginselen. Het strekt zich niet alleen uit over de dingen die wij niet moeten doen, maar ook over de dingen die wij zouden *moeten* doen. Wij moeten ons niet alleen onthouden van kwade daden en gedachten; wij moeten leren om onze, door God gegeven, talenten en gaven voor het goede te gebruiken. Elk negatief gebod heeft dus een positieve betekenis.

Bijvoorbeeld het zesde gebod *'Gij zult niet doden'* heeft als positieve zijde *'Gij zult het leven bevorderen'*. *'Het is Gods wil dat Zijn volgelingen proberen het welzijn en geluk van een ieder, die binnen zijn/haar invloedssfeer komt, te bevorderen.* In de diepste zin berust de Evangelie opdracht – het goede nieuws van redding en eeuwig leven in Jezus Christus – op het positieve beginsel dat beschreven wordt in het zesde gebod.¹

De wet van de Tien Geboden moet niet gezien worden *'van de verbiedende zijde, maar van de zijde van genade.* Het verbod is de garantie voor geluk in gehoorzaamheid. Zoals het in Christus is ontvangen, bewerkt het in ons de zuiverheid van karakter die ons vreugde zal brengen door de eeuwigheid heen. Voor de gehoorzame is het een muur van bescherming. Wij zien er de goedheid van God in, Die door de onveranderlijke beginselen van rechtvaardigheid aan de mensen wordt geopenbaard en probeert hen te beschermen tegen het kwaad dat het gevolg is van overtreding.²

Een eenvoudige Wet. De Tien Geboden zijn diepgaand in haar eenvoudige volledigheid. Zij zijn zo beknopt dat zelfs een kind ze snel kan onthouden en toch zo verrijkend dat ze elke mogelijk zonde omvatten.

*'Er is geen verborgenheid in de wet van God. Iedereen kan de grote waarheden, die het belichaamt begrijpen. Het eenvoudigste intellect kan deze regels verstaan; de meest onwetende kan het leven in orde brengen en het karakter vormen naar de Goddelijke maatstaf.'*⁴

Een Wet van beginselen. De Tien Geboden zijn een samenvatting van alle juiste beginselen – zij zijn van toepassing op alle mensen in alle tijden. De Schrift zegt: *'Vreest God, en houd Zijn geboden, want dit betaamt allen mensen'* (Prediker 12: 13).

De Decaloog – de Tien Woorden, of de Tien Geboden (Exodus 34: 28) – bestaan uit twee delen, aangeduid door de twee tafelen van steen, waarop God ze schreef (Deuteronomium 4: 13). De eerste vier geboden verwoorden onze plicht aan onze Schepper en Verlosser en de laatste zes verwoorden onze plicht naar mensen.⁴

Deze tweevoudige scheidslijn is afgeleid van de twee grote fundamentele beginsel van liefde waarop Gods Koninkrijk is gebaseerd: *'Gij zult den HEERE, uw God, liefhebben, uit geheel uw hart, en uit geheel uw ziel, en uit geheel uw kracht, en uit geheel uw verstand; en uw naaste als uzelfen'* (Lukas 10: 27; zie ook Deuteronomium 6: 4-5; Leviticus 19: 18). Degenen die deze beginselen uitleven, zijn in volledige harmonie met de Tien Geboden, want de geboden drukken deze beginselen meer gedetailleerd uit.

Het eerste gebod verwijst naar de exclusieve aanbidding van de Enige Ware God. Het tweede gebod verbiedt afgoderij.⁵ Het derde gebod verbiedt oneerbiedigheid en de meened, welke het aanroepen van de Goddelijke Naam met zich meebrengt. Het vierde gebod roept op tot het houden van de Sabbat en identificeert de Ware God als de Schepper van hemel en aarde.

Het vijfde gebod vereist van kinderen, om zich te onderwerpen aan hun ouders als Gods aangestelde vertegenwoordigers, voor de overdracht van Zijn geopenbaarde wil aan volgende geslachten (Deuteronomium 4: 6-9; 6: 1-7). Het zesde gebod beveiligd het leven als heilig zijnde. Het zevende gebod beveelt zuiverheid en beschermt de huwelijksrelatie. Het achtste gebod beschermt eigendommen. Het negende gebod bewaakt de waarheid en verbiedt meened. En het tiende gebod gaat tot de wortel van alle menselijke relaties, door het begeren te verbieden van datgene wat aan anderen toebehoort.⁶

Een unieke Wet. De Tien Geboden vormen het unieke onderscheid, dat ze de enige woorden zijn, welke God hoorbaar aan een gehele natie heeft gesproken. (Deuteronomium 5: 22). Omdat Hij deze wet niet toevertrouwde aan het vergeetachtige verstand van mensen, graveerde God met Zijn eigen vinger de Tien Geboden op twee stenen tafelen, die bewaard werden in de ark van het verbond (Exodus 31: 18; Deuteronomium 10: 2).

Om Israël te helpen de geboden toe te passen, gaf God nog wetten daartoe die de relatie met Hem en tot elkaar beschreven. Sommige van die aanvullende wetten, waren gericht op de burgerlijke zaken van Israël (burgerlijke wetten), anderen regelden de plechtigheden van de heiligdomsdienst (ceremoniële wetten). God bracht deze aanvullende wetten aan het volk over, door een middelaar/tussenpersoon, Mozes, die schreef ze in het wetboek en legde het aan de zijde van de ark des verbonds (Deuteronomium 31: 25-26) – niet *in* de ark, zoals hij gedaan had met Gods hoogste openbaring, de Decaloog. Deze aanvullende wetten waren bekend als *'het wetboek van Mozes'* (Jozua 8: 31; Nehemia 8: 1; 2 Kronieken 25: 4), of eenvoudig *'de wet van Mozes'* (2 Koningen 23: 25; 2 Kronieken 23: 18).⁷

Een heerlijke Wet. Gods wet is een inspiratie voor de ziel. De Psalmist zegt: *'Hoe lief heb ik Uw wet! Zij is mijn betrachting den gansen dag' 'Daarom heb ik Uw geboden lief, meer dan goud, ja, meer dan het fijnste goud!' Zelfs wanneer 'Benauwdheid en angst hebben mij getroffen, doch Uw geboden zijn mijn vermaking'* (Psalm 119: 97,127,143). Voor degenen, die God liefhebben *'en Zijn geboden zijn niet zwaar'* (1 Johannes 5: 3). De overtreders beschouwen de wet als een zware last, want de zondige ziel *'onderwerpt zich der wet Gods niet; want het kan ook niet'* (Romeinen 8: 7).

Het doel van de Wet

God gaf Zijn wet om Zijn volk overvloedige zegeningen te geven en hen te leiden naar een reddende relatie met Hemzelf. Let op het volgende specifieke doel:

Het openbaart Gods wil voor de mensheid. Als de uitdrukking van Gods karakter en liefde, openbaren de Tien Geboden Zijn wil en doel voor de mensheid. Zij eisen volmaakte gehoorzaamheid, *'Want wie de gehele wet zal houden, en in één zal struikelen, die is schuldig geworden aan alle'* (Jakobus 2: 10). Gehoorzaamheid aan de wet, als een leefregel, is cruciaal voor onze redding/verlossing. Christus Zelf zegt: *'Doch wilt gij in het leven ingaan, onderhoud de geboden'* (Matthéüs 19: 17). Deze gehoorzaamheid is alleen mogelijk door de kracht, welke de inwonende Heilige Geest biedt.

Het is het fundament van Gods Verbond. Mozes schreef de Tien Geboden, met andere verklarende wetten, in een boek welke 'het Verbondsboek' wordt genoemd (Exodus 20:1-24:8).⁸

Het functioneert als de maatstaf van het oordeel. Zoals God, zijn Zijn *'geboden rechtvaardig'* (Psalm 119: 172). De wet bepaalt daarom de norm van rechtvaardiging. Een ieder van ons zal worden geoordeeld naar deze rechtvaardige beginselen, niet door ons geweten. *'Vreest God, en houd Zijn geboden, want dit betaamt alle mensen'* zegt de Schrift *'Want God zal ieder werk in het gericht brengen, met al wat verborgen is, hetzij goed, of hetzij kwaad'* (Prediker 12: 13-14; zie ook Jakobus 2: 12).

Het menselijke geweten is aan verandering onderhevig. Van sommigen is het geweten *'zwak'*, terwijl bij anderen het geweten *'bevekt'*, *'zondig'* of, is *'hun eigen geweten met een brandijzer toegeschroeid'* (1 Korinthe 8: 7,12; Titus 1: 15; Hebreeëen 10: 22; 1 Timotheüs 4: 2). Zoals een klok, hoe goed deze ook werkt, moet worden 'ingesteld' volgens een nauwkeurige maatstaf, om van waarde te zijn. Ons geweten zegt ons, dat wij goed moeten doen, maar het zegt niet wat goed is. Alleen het geweten dat 'ingesteld' is door Gods grote maatstaf – Zijn wet – kan ons weerhouden af te dwalen in zonde.⁹

Het wijst op zonde. Zonder de Tien Geboden zien mensen Gods heerlijkheid niet duidelijk, noch hun eigen schuld of hun behoefte aan berouw. Wanneer zij niet weten dat zij Gods wet overtreden, voelen zij hun verlorenheid niet of hun behoefte aan het verzoenend bloed van Christus.

Om de mensen te helpen hun ware toestand te zien, functioneert de wet als een spiegel (zie Jakobus 1: 23-25). Degenen die hier 'in kijken,' zien hun karaktergebreken in tegenstelling tot Gods rechtvaardige karakter. Zo laat de morele wet zien dat de gehele wereld schuldig is voor God (Romeinen 3: 19) en maakt iedereen volledig verantwoordelijk voor Hem.

'Want door de wet is de kennis der zonde' (Romeinen 3: 20), omdat *'zonde overtreding van de wet'* is (1 Johannes 3: 4 KJV). Inderdaad, Paulus zegt: *'ik kende de zonde niet dan door de wet'* (Romeinen 7: 7). Door zondaars voor hun zonden te veroordelen, helpt dit hen te beseffen, dat ze veroordeeld worden onder het oordeel van Gods toorn en dat ze de straf van de eeuwige dood tegemoet zien. Het brengt hen tot een gevoel van hun totale hulpeloosheid.

Het is een middel tot bekering. Gods wet is het middel dat de Heilige Geest gebruikt om ons tot bekering te brengen: *'De wet des HEEREN is volmaakt, bekerende de ziel'* (Psalm 19: 8). Wanneer wij, na het zien van ons ware karakter ons bewust worden dat wij zondaren zijn, dat wij veroordeeld en zonder hoop zijn, gevoelen wij onze behoefte aan een Verlosser. Dan wordt het goede nieuws van het Evangelie echt zinvol. Zo wijst de wet op Christus, de Enige, Die ons kan helpen te ontsnappen uit onze wanhopige situatie.¹⁰ Het was in dit licht, dat Paulus verwijst naar én de morele- zowel als naar de ceremoniële wet als *'onze tuchtmeester,'* om ons tot Christus te brengen, om gerechtvaardigd te worden door geloof (Galaten 3:24).¹¹

Hoewel de wet onze zonden openbaart, kan hij ons niet redden. Zoals water het middel is om een vies gezicht te reinigen, zo verlangen wij, na onze behoefte ontdekt te hebben in de spiegel van Gods morele wet, naar de Fontein die geopend is *'tegen de zonde en tegen de onrein-*

heid' (Zacharia 13: 1) en worden gereinigd *'in het bloed des Lams'* (Openbaring 7:14). Wij moeten zien op Christus 'en zoals Christus aan ons geopenbaard is ... aan het kruis van Golgotha, gestorven onder de druk van de zonde van de gehele wereld, laat de Heilige Geest ons ... de houding van God zien ten opzicht van allen, die berouw hebben over hun overtredingen.¹² Dan vervult hoop onze zielen en in geloof strekken wij ons uit naar onze Redder, Die ons de gave van het eeuwige leven aanreikt (Johannes 3: 16).

De Wet voorziet in ware vrijheid. Christus zei: *'Een iegelijk, die de zonde doet, is een dienstknecht der zonde'* (Johannes 8: 34). Wanneer wij Gods wet overtreden, hebben wij geen vrijheid, maar gehoorzaamheid aan de Tien Geboden, verzekert ons van ware vrijheid. Leven binnen de grenzen van Gods wet betekent vrijheid van zonde. En het betekent vrijheid van hetgeen zonde met zich meebrengt – de voortdurende zorgen, gewetenswroeging en toenemende schuldgevoelens en wroeging, welke de vitale krachten van het leven uitputten. De Psalmist zegt: *'Ik zal wandelen in de ruimte (vrijheid KJV), omdat ik Uw bevelen (voorschriften KJV) gezocht heb'* (Psalm 119: 45). Jakobus zinspeelt op de Decaloog als de *'koninklijke wet'* *'die inziet in de volmaakte wet, die der vrijheid is'* (Jakobus 2: 8; 1: 25).

Opdat wij deze vrijheid mogen ontvangen, nodigt Jezus ons uit, naar Hem toe te komen met onze zondelasten. Hij biedt daarvoor in de plaats Zijn juk, hetwelk zacht is (Matthéüs 11: 29-30). Een juk is een middel tot dienstbaarheid. Door de last te verdelen, maakt het juk het eenvoudiger de taken uit te voeren. Christus biedt aan, samen met ons het juk te dragen. Het juk is de wet; 'De grote wet der liefde, die geopenbaard werd in Eden, afgekondigd op de Sinaï en in het nieuwe verbond in het hart geschreven is, is datgene wat de menselijke arbeider bindt aan de wil van God.¹³ Wanneer wij het juk dragen met Christus, draagt Hij de zware last en maakt gehoorzaamheid tot een vreugde. Hij maakt mogelijk, hetgeen voorheen onmogelijk was. Zodat de wet, geschreven in onze harten, een genoeg en een vreugde wordt. Wij zijn vrij, omdat wij willen doen wat Hij beveelt.

Wanneer de wet gezien wordt zonder de reddende macht van Christus, is er geen vrijheid van zonde. Maar Gods reddende genade, welke de wet *niet* teniet doet, brengt de kracht die ons van de zonde vrijmaakt, want *'waar de Geest des HEEREN is, aldaar is vrijheid'* (2 Korinthe 3: 17).

Het beperkt het kwaad en brengt zegeningen. De toename in misdaad, geweld, immoraliteit en kwaadaardigheid die de wereld overstroomt, is voortgekomen uit minachting voor de Decaloog. Waar deze wet wordt aangenomen beperkt het de zonde, bevordert het goede daden en wordt hét middel om rechtvaardigheid tot stand te brengen. Volken die dit beginsel hebben opgenomen in hun wetten, hebben grote zegeningen ervaren. Anderzijds leidt het nalaten van deze beginselen tot een gestage achteruitgang.

In de Oud Testamentische tijden zegende God dikwijls volken en personen in verhouding tot hun gehoorzaamheid aan Zijn wet. *'Gerechtigheid verhoogt het volk'* zegt de Schrift en *'door gerechtigheid wordt de troon bevestigd'* (Spreuken 14: 34; 16: 12). Degenen die weigeren Gods geboden te gehoorzamen, worden blootgesteld aan onheil (Psalm 89: 31-33). *'De vloek des HEEREN is in het huis des goddelozen; maar de woning der rechtvaardigen zal Hij zegenen'* (Spreuken 3: 33; zie ook Leviticus 26; Deuteronomium 28). Hetzelfde algemene beginsel geldt ook vandaag.¹⁴

De eeuwigheid van de Wet

Aangezien de morele wet van de Tien Geboden een weerspiegeling is van Gods karakter, zijn de beginselen ervan niet tijdelijk of plaats bepalend, maar onbeperkt, onveranderlijk en van blijvende geldigheid voor de mensheid. Door de eeuwen heen hebben christenen vastberaden de eeuwigheid van Gods wet ondersteund en met klem zijn voortdurende geldigheid bevestigd.¹⁵

De Wet vóór de Sinaï. De wet bestond lang vóórdat God de Decaloog gaf aan Israël. Wanneer dit niet zo zou zijn, dan zou er geen zonde vóór de Sinaï kunnen zijn *'want zonde is overtreding van de wet'* (1 Johannes 3: 4 KJV). Dat Lucifer en zijn engelen zondigden, is een bewijs dat de wet al vóór de schepping bestond (2 Petrus 2: 4).

Toen God Adam en Eva schiep naar Zijn Beeld, plantte Hij de morele beginselen van de wet in hun gedachten, hetgeen normaal maakte, dat zij gehoorzaam waren Zijn wil te doen. Hun overtreding leidde de zonde in, onder het mensdom (Romeinen 5: 12).

Later zei God van Abraham, omdat hij *'Mijn stem gehoorzaam geweest is, en heeft onderhouden Mijn bevel, Mijn geboden, Mijn inzettingen en Mijn wetten'* (Genesis 26: 4,5). En Mozes onderwees in Gods verordeningen en Zijn wetten vóór de Sinaï (Exodus 16; 18: 16). Een studie van het boek Genesis laat zien, dat de Tien Geboden goed bekend waren vóór de Sinaï. Dit boek maakt duidelijk dat de mensen zich realiseerden dat, vóórdat God de Decaloog gaf, de daden die zij verbood verkeerd waren.¹⁶

Dit algemene begrip van de morele wet, laat zien dat God de mensheid heeft voorzien van kennis van de Tien Geboden.

De Wet op de Sinaï. Tijdens de lange periode van slavernij in Egypte, een volk dat de ware God niet erkende (Exodus 5: 2), leefde Israël te midden van afgoderij en corruptie. Als gevolg daarvan verloren ze veel van hun begrip van Gods heiligheid, reinheid en morele beginselen. Hun status als slaven, maakte het voor hen moeilijk om te aanbidden.

Als antwoord op hun wanhopige roep om hulp, herinnerde God Zijn verbond met Abraham en besloot Zijn volk uit deze *'ijzeroven'* (Deuteronomium 4: 20) te verlossen, door hen naar een land te brengen waar zij *'Zijn inzettingen onderhielden, en Zijn wetten bewaarden'* (Psalm 105: 43-45).

Na hun bevrijding leidde Hij hen naar de berg Sinaï, om hen de morele wet te geven, welke de maatstaf van Zijn regering is en de ceremoniële wet, die bedoeld was om hen te leren, dat de weg tot Verlossing door het zoenoffer van de Heiland is. Op de Sinaï gaf God de wet rechtstreeks, in duidelijke, eenvoudige termen, *'om de overtredingen wil'* (Galaten 3: 19), *'opdat de zonde door het gebod boven mate zondig zou worden'* (Romeinen 7: 13 KJV). Alleen door Gods morele wet scherp in beeld te krijgen, konden de Israëlieten zich bewust worden van hun overtredingen, hun gevoel van hulpeloosheid ontdekken en hun behoefte aan redding zien.

De Wet vóór de wederkomst van Christus. De Bijbel laat zien dat Gods wet hét doel is van satans aanvallen en dat zijn strijd hiertegen tot een hoogtepunt zal komen, kort vóór de wederkomst van Christus. De profetie geeft aan dat satan de overgrote meerderheid van de mensen ertoe zal leiden om God ongehoorzaam te zijn (Openbaring 12: 9). Werkend door de macht van het beest, zal hij de aandacht van de wereld richten op het beest, in plaats van op God (Openbaring 13: 3; zie ook Geloofspunt 12)

1. De Wet aangevallen. Daniël 7 beschrijft dezelfde macht als een kleine hoorn. Dit hoofdstuk spreekt van vier grote dieren, welke door Bijbelcommentatoren, sinds de tijd van Christus, zijn geïdentificeerd als de wereldmachten Babylon, Medo-Perzië, Griekenland en Rome. De tien hoornen van het vierde dier vertegenwoordigen de verdeeldheid van het Romeinse rijk ten tijde van zijn val (476 n.Chr.)¹⁷

Het visioen van Daniël richt zich op de kleine hoorn, een verschrikkelijk, godlasterende macht, die opkwam uit de tien hoornen en die de opkomst van een ontzagwekkende macht aanduidde, na het uiteenvallen van het Romeinse rijk. Deze macht zou proberen Gods wet te veranderen (Daniël 7: 25) en dit zou voortduren tot de wederkomst van Christus (zie Geloofspunt 19). Deze aanval is op zichzelf al, het bewijs van de blijvende betekenis van de wet in het Verlossingsplan. Het visioen eindigt met de verzekering aan Gods volk, dat deze macht er niet in

zal slagen de wet te buiten werking te stellen, omdat het oordeel de kleine hoorn zal vernietigen (Daniël 7: 11, 26-28).

2. De heiligen verdedigen de Wet. Gehoorzaamheid karakteriseert de heiligen, die de wederkomst verwachten. In de laatste strijd komen zij samen om Gods wet te handhaven. De Schrift beschrijft hen met de volgende woorden: Zij *'die de geboden Gods bewaren, en de getuigenis van Jezus Christus hebben'* (Openbaring 12: 17; 14: 12), zij kijken geduldig uit naar de wederkomst van Christus.

In voorbereiding op de wederkomst, verkondigen zij het Evangelie en roepen anderen op, om de HEERE als Schepper te aanbidden (Openbaring 14: 6-7). Diegenen die God aanbidden uit liefde, zullen Hem gehoorzamen; zoals Johannes zei: *'Want dit is de liefde Gods, dat wij Zijn geboden bewaren; en Zijn geboden zijn niet zwaar'* (1 Johannes 5: 3).

3. Gods oordelen en de Wet. Gods oordeel van de laatste zeven plagen over de ongehoorzamen, komt voort uit *'de tempel des tabernakels der getuigenis in den hemel'* (Openbaring 15: 5). Israël was goed bekend met de uitdrukking *'de tabernakel der getuigenis'*; het duidde op de tabernakel, welke Mozes gebouwd had (Numeri 1: 50, 53; 17: 8; 18: 2). Het werd zo genoemd omdat de tabernakel de *'ark der getuigenis'* herbergde (Exodus 26: 34), die de *'twee tafelen der getuigenis'* bevatten (Exodus 31: 18). Dus de Tien Geboden zijn de *'getuigenis'* – het getuigenis van de Goddelijke wil aan het mensdom (Exodus 34: 28-29).

Maar Openbaring 15: 5 verwijst naar *'de tempel des tabernakels der getuigenis in den hemel.'* De tabernakel van Mozes was slechts een kopie van de hemelse tempel (Exodus 25: 8, 40; zie ook Hebrëeën 8: 1-5); het grote origineel van de Tien Geboden wordt daar bewaard. Dat de laatste oordelen nauw verbonden zijn met de overtreding van Gods wet, is een toevoeging aan het bewijs van de eeuwigheid van de Tien Geboden.

Het boek Openbaring toont ook dat de hemelse tempel geopend is, waardoor *'de ark Zijns verbonds'* te zien is (Openbaring 11: 19). De uitdrukking *'ark des verbonds'* duidt de ark van het aardse heiligdom aan, waarin de tafelen lagen die de woorden van het verbond bevatten (Exodus 34: 27; zie ook Numeri 10: 33; Deuteronomium 9: 9). De ark des verbonds in het hemelse Heiligdom is de originele ark, welke de woorden van het eeuwig verbond bevatten – de originele Decaloog. Het is dus duidelijk dat de tijdplanning van Gods laatste oordelen over de wereld, betrekking hebben op de opening van deze hemelse tempel, met zijn oogmerk op de ark met de Tien Geboden – inderdaad, een passend beeld van de verheerlijking van Gods wet als de maatstaf van het oordeel.

De Wet en het Evangelie

Verlossing is een geschenk dat uit genade komt door het geloof, niet door werken van de wet (Efeze 2: 8). 'Geen daden van de wet, geen prestatie is prijzenswaardig en geen goede werken – of ze nu weinig zijn of veel, offeranden of niet – kan in geen opzicht de zondaar rechtvaardigen (Titus 3: 5; Romeinen 3: 20).'¹⁸

Door de Schrift heen is er een volmaakte harmonie tussen de wet en het Evangelie, waarbij de een de ander ondersteund.

De Wet en het Evangelie vóór de Sinai. Toen Adam en Eva zondigden, leerden zij wat schuld, angst en nood was (Genesis 3: 10). God reageerde op hun nood niet door de wet, die hen veroordeelde, ongeldig te verklaren; maar in plaats daarvan bood hij hun het Evangelie aan, hetwelk de relatie met- en gehoorzaamheid aan Hem zou herstellen.

Dit Evangelie bestond uit een belofte van redding door een Verlosser, het Zaad van de vrouw, Die op een dag zou komen en over het kwaad zou triomferen (Genesis 3: 15). Het systeem van offers, hetgeen God hen oplegde, leerde hun een belangrijke waarheid over verzoening; dat vergeving alleen bereikt kon worden door het vergieten van bloed – door de dood van de Verlosser. Gelovend dat het offeren van dieren de verzoenende dood van de Verlosser

symboliseerde ten behoeve van hen, verkregen zij vergeving van zonde.¹⁹ Zij werden gered door genade.

Deze Evangeliebelofte was het middelpunt van Gods eeuwigdurend verbond van genade, hetwelk de mensheid werd aangeboden (Genesis 12: 1-3; 15: 4-5; 17: 1-9). De Borg van Gods verbond was de Zoon van God, Die, als het Middelpunt van het Evangelie, het Lam was *'Dat geslacht is, van de grondlegging der wereld'* (Openbaring 13: 8). Gods genade trad in werking, zodra Adam en Eva hadden gezondigd. David zei: *'Maar de goedertierenheid des HEEREN is van eeuwigheid en tot eeuwigheid over degenen, die Hem vrezen, ...; Aan degenen, die Zijn verbond houden, en die aan Zijn bevelen denken, om die te doen'* (Psalm 103: 17-18).

De Wet en het Evangelie bij de Sinai. Er is een nauw verband tussen de Decaloog en het Evangelie. De inleiding van de wet verwijst naar God als de Verlosser (Exodus 20: 2). En volgend op de afkondiging van de Tien Geboden, droeg God de Israëlieten op, een altaar op te richten en slachtoffers te brengen, om Zijn reddende genade te openbaren.

Het was op de berg Sinai, dat God Mozes de ceremoniële wet gaf, waarvan een groot gedeelte betrekking had op de bouw van het heiligdom, waar God bij Zijn volk zou wonen en waar Hij hen zou ontmoeten, teneinde Zijn zegeningen te delen en hun zonden te vergeven (Exodus 24: 9-31: 18). Deze uitbreiding van het eenvoudige systeem van offeren, hetwelk voor de Sinai bestond, was een voorafschaduw van het bemiddelende werk van Christus, voor de redding van zondaars en de rechtvaardiging van het gezag en de heiligheid van Gods wet.

Gods woonplaats was in het Heilige der heiligen deel van het aardse heiligdom, boven het verzoendeksel van de ark, waarin de Tien Geboden bewaard werden. Elk aspect van de heiligdomsdienst symboliseerde de Verlosser. De bloedende offers wezen op Zijn verzoenende dood, die het mensdom zou verlossen van de veroordeling van de wet (zie Geloofspunt 4 en 9).

Terwijl de Decaloog in de ark werd gelegd, werd de ceremoniële wet samen met de burgerlijke voorschriften die God gaf en die geschreven waren in het *'wetboek'*, naast de ark van het verbond gelegd als *'een getuige tegen'* het volk (Deuteronomium 31: 26). Telkens wanneer zij zondigden, veroordeelde deze *'getuige'* hun daden en verstreekte uitgebreide voorschriften voor verzoening met God. Vanaf de Sinai tot aan de dood van Christus, vonden overtreders van de wet hoop, vergeving en reiniging door geloof in het Evangelie, uitgebeeld door de heiligdomsdienst van de ceremoniële wet.

De Wet en het Evangelie na het kruis. Zoals vele christenen hebben waargenomen, geeft de Bijbel aan dat, terwijl de dood van Christus de ceremoniële wet afschafte, bevestigt het de voortzetting van de morele wet.²⁰ Let op het bewijs:

1. De ceremoniële Wet. Toen Christus stierf, vervulde Hij het profetische zinnebeeld van het offersysteem. Type ontmoet antitype en de ceremoniële wet eindigde. Eeuwen daarvoor had Daniël voorspeld, dat de dood van de Messias *'het slachtoffer en het spijsoffer'* zou doen ophouden (Daniël 9: 27; zie Geloofspunt 4). Toen Jezus stierf, scheurde het voorhangsel van de tempel op bovennatuurlijke wijze, van boven naar beneden in twee stukken (Matthéüs 27: 51), hetgeen het einde aangaf van de geestelijke betekenis van de tempeldiensten.

Hoewel de ceremoniële wet een belangrijke rol vervulde vóór de dood van Christus, was het op vele manieren ontoereikend, omdat het slechts *'een schaduw der toekomstige goederen'* (Hebreeën 10: 1) was. Het diende een tijdelijk dienst en was Gods volk opgelegd tot *'den tijd der verbetering'* (Hebreeën 9: 10; zie ook Galaten 3: 19) – tot de tijd dat Christus stierf als het Ware Lam van God.

Bij de dood van Christus kwam de jurisdictie (rechtsbevoegdheid vert.) van de ceremoniële wet ten einde. Zijn verzoenend Offer voorzag in de vergeving van alle zonden. Deze daad heeft *'het handschrift, dat tegen ons was, in inzetten [bestaande], hetwelk [zeg ik] enigerwijze ons tegen was, en heeft datzelve uit het midden weggenomen, hetzelve aan het kruis genageld*

hebbende' (Kolossenzen 2: 14; zie ook Deuteronomium 31: 26). Toen was het niet langer nodig, de uitgebreide ceremoniën uit te voeren die in geen enkel opzicht in staat waren zonden weg te nemen, of het geweten te zuiveren (Hebreeën 10: 4; 9: 9,14). Geen zorgen meer in verband met de ceremoniële wet met zijn complexe voorschriften met betrekking tot voedsel en drankoffers, het vieren van diverse feesten (Pasen, Pinksteren etc.), nieuwe manen, of ceremoniële sabbatten (Kolossenzen 2: 16; zie ook Hebreeën 9: 10), die alleen *'een schaduw der toekomstige dingen'* waren. (Kolossenzen 2: 17).²¹

Met de dood van Jezus hadden gelovigen niet langer behoefte, om met de schaduwen om te gaan – een weerspiegeling van de werkelijkheid in Christus. Nu kon men de Heiland Zelf direct naderen, want *'het lichaam is van Christus'* (Kolossenzen 2: 17).

Zoals de ceremoniële wet door de Joden werd uitgelegd, werd deze een barrière tussen hen en de andere volken. Het werd een grote belemmering in hun opdracht, de wereld te verlichten met Gods heerlijkheid. De dood van Christus schafte deze *'wet der geboden in inzettingen [bestaande]'* af en brak *'den middelmuur des afscheidseis'* tussen heidenen en Joden af, om zo een nieuw gezin van gelovigen te vormen, verzoend *'in één lichaam ... door het kruis'* (Efeze 2: 14-16).

2. De Decaloog en het kruis. Terwijl de dood van Christus het gezag van de ceremoniële wet beëindigde, stelde deze het gezag van de Tien Geboden vast. Christus nam de vloek van de wet weg, waarmee Hij de gelovigen bevrijdde van de veroordeling ervan. Door dit te doen betekende echter niet, dat de wet afgeschaft werd, dat zou ons de vrijheid geven om zijn beginselen te schenden. De overvloedige getuigenissen in de Schrift met betrekking tot de eeuwigheid van de wet, weerlegt een dergelijk standpunt. Calvijn verklaarde treffend, dat 'wij moeten ons niet voorstellen dat de komst van Christus ons bevrijd heeft van de autoriteit van de wet; want het is het eeuwigdurende voorschrift van een vroom en heilig leven, het moet daarom even onveranderlijk zijn als de rechtvaardigheid van God.'²²

Paulus beschrijft de relatie tussen gehoorzaamheid en het Evangelie van reddende genade. Hij roept de gelovigen op, een heilig leven te leiden en daagt hen uit om zichzelf te presenteren als *'leden Gode tot wapenen der gerechtigheid. Want de zonde zal over u niet heersen; want gij zijt niet onder de wet, maar onder de genade'* (Romeinen 6: 13-14). Dus christenen houden niet de wet om gered te worden – degenen die dat proberen, zullen alleen maar een diepere verslaving aan de zonde ondervinden. 'Zolang een mens onder de wet is, blijft hij ook onder de heerschappij van de zonde, want de wet kan hen niet redden van de veroordeling noch van de macht van de zonde. Maar die onder de genade zijn, worden niet alleen bevrijd van de veroordeling (Romeinen 8: 1), maar ontvangen ook de macht om te overwinnen (Romeinen 6: 4). Aldus zal de zonde niet langer over hen heersen.'²³

Paulus voegt nog toe: *'Want het einde der wet is Christus, tot rechtvaardigheid een iegelijk, die gelooft'* (Romeinen 10: 4). Iedereen die in Christus gelooft realiseert zich, dat Hij het einde van de wet is als het Middel, om gerechtigheid te verkrijgen. In onszelf zijn wij zondaren, maar in Jezus Christus zijn wij gerechtvaardigd door Zijn toegerekende gerechtigheid.²⁴

Het onder de genade zijn, staat de gelovige niet toe om in de zonde te blijven *'opdat de genade te meerder worde'* (Romeinen 6: 1). Eerder geeft de genade de kracht, die gehoorzaamheid en overwinning over zonde mogelijk maakt. *'Zo is er nu geen verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn, die niet naar het vlees wandelen. Maar naar de Geest'* (Romeinen 8: 1).

Christus' dood verheerlijkte de wet, het handhaafde zijn universele gezag. Wanneer de Decaloog veranderd had kunnen worden, hoefde Hij niet te sterven. Maar omdat deze wet absoluut en onveranderlijk is, was er een sterven nodig om de straf te betalen die de wet vereiste. Deze eis waaraan Christus volledig beantwoordde door Zijn dood aan het kruis, maakt het eeuwige leven beschikbaar voor iedereen die Zijn verheven Offer aanneemt.

Gehoorzaamheid aan de Wet

Mensen kunnen hun verlossing niet verdienen door hun goede werken. Gehoorzaamheid is de vrucht van verlossing in Christus. Door Zijn wonderbaarlijke genade, in het bijzonder gezien aan het kruis, heeft God Zijn volk verlost van de straf en de vloek van de zonde. Hoewel zij zondaren waren, gaf Christus Zijn leven om hen te voorzien van de gave van het eeuwige leven. Gods overvloedige liefde doet in de berouwvolle zondaar een reactie ontwaken, die zich openbaart in een voortdurende gehoorzaamheid, door de kracht van de genade, welke zo overvloedig is geschonken. Gelovigen die begrijpen, dat Christus de wet naar waarde hoogachtte en die de zegeningen van gehoorzaamheid begrijpen, zullen sterk gemotiveerd zijn om een christelijk leven te leiden.

Christus en de Wet. Christus had de grootste achting voor de Tien Geboden wet. Als de grote *'IK BEN'* verkondigde Hijzelf Zijn Vaders morele wet vanaf de Sinaï (Johannes 8: 58; Exodus 3: 14; zie Geloofspunt 4). Een deel van Zijn opdracht op aarde was, de wet groot en heerlijk te maken (Jesaja 42: 21). Een gedeelte uit de Psalmen, welke in het Nieuwe Testament op Christus van toepassing is, maakt Zijn houding tegenover de wet duidelijk: *'Ik heb lust, o mijn God! om Uw welbehagen te doen; en Uw wet is in het binnenste mijns ingewands'* (Psalm 40: 9; zie ook Hebreëën 10: 5,7).

Zijn Evangelie biedt een geloof, dat de geldigheid van de Decaloog krachtig bevestigt. Paulus zei: *'Doen wij dan de wet teniet door het geloof? Dat zij verre; maar wij bevestigen de wet'* (Romeinen 3: 31).

Christus kwam dus niet alleen om de mens te verlossen, maar ook om het gezag en de heiligheid van Gods wet te rechtvaardigen, om haar grootsheid en heerlijkheid voor de mensen te tonen en hen een voorbeeld te geven, van hoe men zich tot haar dient te verhouden. Als Zijn volgelingen worden christenen opgeroepen, Gods wet in hun leven te verhogen. Nadat Hijzelf een leven van liefdevolle gehoorzaamheid had geleefd, benadrukte Christus dat Zijn volgelingen, bewaarders van Zijn geboden zouden moeten zijn. Toen Hem gevraagd werd naar de vereisten voor het eeuwige leven, antwoordde Hij: *'Doch wilt gij het leven ingaan, onderhoud de geboden'* (Matthéüs 19: 17). Hij waarschuwde ook tegen de schending van dit beginsel *'Niet een iegelijk, die tot Mij zegt: HEERE, HEERE! zal ingaan in het Koninkrijk der hemelen, maar die daar doet den wil Mijns Vaders, Die in de hemelen is.'* Wetsovertreders wordt de toegang geweigerd (Matthéüs 7: 21-23).

Christus Zelf volbracht de wet, niet door haar te vernietigen, maar door een leven van gehoorzaamheid. *'Want voorwaar zeg Ik u: Totdat de hemel en de aarde voorbijgaan, zal er niet één jota noch één tittel van de wet voorbijgaan, totdat het alles zal zijn geschied'* (Matthéüs 5: 18). Christus benadrukte sterk, dat het grootste doel van Gods wet altijd in gedachten moet worden gehouden: *'Gij zult liefhebben den HEERE, uw God, met geheel uw hart, en met geheel uw ziel, en met geheel uw verstand. ... Gij zult uw naaste liefhebben als uzelfen'* (Matthéüs 22: 37-39). Hij wilde echter niet dat Zijn volgelingen elkaar zouden liefhebben, zoals de wereld liefde vertaalt – zelfzuchtig of sentimenteel. Om de liefde uit te leggen, waarover Hij sprak gaf Christus een *'nieuw gebod'* (Johannes 13: 34). Dit nieuwe gebod was niet bedoeld, om de plaats in te nemen van de Decaloog, maar om de gelovige te voorzien van 'een voorbeeld van hetgeen ware onzelfzuchtige liefde werkelijk is, een dergelijke liefde was nog nooit gezien op aarde. In deze betekenis kon Zijn gebod gezien worden als nieuw. Hij droeg hen op niet alleen elkander lief te hebben, maar *'dat gij elkander liefhebt, gelijkterwijs Ik u liefgehad heb'* (Johannes 15: 12). Strikt genomen hebben wij hier nog een bewijs, hoe Christus Zijn Vaders wet verheerlijkte.²⁵

Gehoorzaamheid laat een dergelijke liefde zien. Jezus zei: *'Indien gij Mij liefhebt, zo bewaart Mijn geboden'* (Johannes 14: 15). *'Indien gij Mijn geboden bewaart, zo zult gij in Mijn liefde blijven; gelijkterwijs Ik de geboden Mijns Vaders bewaard heb, en blijf in Zijn liefde'* (Johannes

15: 10). Wanneer wij Gods volk liefhebben, houden wij ook van God en bewaren *'Zijn geboden'* (1 Johannes 2: 3).

Alleen door in Christus te blijven kunnen wij oprechte gehoorzaamheid betonen. *'Gelijkerwijs de rank geen vrucht kan dragen van zichzelf, zo zij niet in den wijnstok blijft; also ook gij niet, zo gij in Mij niet blijft,'* zei Hij: *'die in Mij blijft, en Ik in hem, die draagt veel vrucht; want zonder Mij kunt gij niets doen'* (Johannes 15: 4-5). Om in Christus te blijven, moeten wij met Hem gekruisigd worden en ervaren wat Paulus schreef: *'en ik leef, [doch] niet meer ik, maar Christus leeft in mij;'* (Galaten 2: 20). Voor diegenen, die in deze toestand verkeren, kan Christus Zijn nieuwe verbondsbelofte vervullen *'Ik zal Mijn wetten in hun verstand geven en in hun harten zal Ik die inschrijven; en Ik zal hen tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn'* (Hebreeën 8: 10).

Zegeningen van gehoorzaamheid. Gehoorzaamheid bevordert een christelijk karakter en brengt een besef van welzijn, waardoor de gelovigen opgroeien als *'nieuwgeboren kinderkens'* en veranderd worden naar het beeld van Christus (zie 1 Petrus 2: 2; 2 Korinthe 3: 18). Deze verandering van zondaar naar Gods kind, getuigt effectief van de kracht van Christus.

De Schrift spreekt een zegen uit over allen *'die in de wet des HEEREN gaan'* (Psalm 119: 1), wiens *'lust is in des HEEREN wet'*, en *'overdenkt Zijn wet dag en nacht'* (Psalm 1: 2). De zegeningen van gehoorzaamheid zijn vele: (1) inzicht en wijsheid (Psalm 119: 98-99); (2) vrede (Psalm 119: 165); Jesaja 48: 18); (3) gerechtigheid (Deuteronomium 6: 5; Jesaja 48: 18); (4) een zuiver en deugdzaam leven (Spreuken 7: 1-5); (5) kennis van de waarheid (Johannes 7: 17); (6) bescherming tegen ziekten (Exodus 15: 26); (7) een lang leven (Spreuken 3: 2; 4: 10,22); en (8) de verzekering dat iemands gebed verhoord wordt (1 Johannes 3: 22; zie ook Psalm 66: 19). Ons uitnodigend tot gehoorzaamheid, belooft God overvloedige zegeningen (Leviticus 26: 3-10; Deuteronomium 28: 1-12). Wanneer wij positief reageren, worden wij Zijn *'bijzondere schat'* – *'een priesterlijk koninkrijk, en een heilig volk'* (Exodus 19: 5-6; zie ook 1 Petrus 2: 5,9), verhoogd *'boven alle volken der aarde, tot een hoofd ... en niet tot een staart'* (Deuteronomium 28: 1,13).

Referenties

1. Holbrook, 'What God's Law Means to Me', Adventist Review, 15 januari 1987, p.16.
2. E.G.White, Selected Messages, vol. 1, p. 235.
3. Idem., p. 218.
4. Zie de Westminster Geloofsbelijdenis, A.D. 1647, hoofdstuk XIX, in Filips Schaff, The Creeds of Christendom, vol.3, p. 640-644.
5. Zie Taylor G. Bunch, The Ten Commandments (Washington, DC: Review and Herald, 1944), p. 35, 36.
6. 'Tien Geboden', SDA Bijbel Woordenboek, op. ed., p. 1106.
7. De wet van Mozes kan ook verwijzen naar de indeling van het Oude Testament, Pentateuch genoemd – de eerste vijf boeken van de Bijbel (Lukas 24:44; Handelingen 28:23).
8. Dit verbondsboek bevat bepaalde burgerlijke en ceremoniële regelgevingen. De burgerlijke voorschriften waren geen toevoeging op de Decaloog, maar meer specifieke toepassingen op zijn brede beginselen. De ceremoniële voorschriften symboliseren het Evangelie door de middelen van genade aan zondaars te geven. Dus het is de Decaloog die het verbond domineert. (zie Jeremia 7:21-23) – F.D.Nichol Later noemde hij de Tien Geboden *'de tafelen des verbonds'* hiermee hun belangrijkheid aangevend als fundament van het eeuwige verbond (Deuteronomium 9:9; zie ook 4:13. zie ook Geloofspunt 7).
9. Arnold V. Wallenkampf, 'Is Conscience a Safe Guide?' Review and Herald, April 11, 1983, p. 6
10. Sommigen hebben Paulus' verklaring: *'het einde der wet is Christus, tot rechtvaardigheid een iegelijk, die gelooff'* (Romeinen 10:4), uitgelegd als, dat het einde of doel van de wet is ons te brengen tot het punt waar wij onze zondigheid kunnen zien en tot Christus komen voor vergeving en door geloof Zijn Rechtvaardigheid zullen ontvangen. (Het gebruik van het woord 'einde' (Grieks 'telos') wordt ook gevonden in 1 Thessalonicenzen 1:5; Jakobus 5:11; en 1 Petrus 1:9)
11. De ceremoniële wet was ook een 'tuchtmeester' om iemand tot Christus te brengen, maar door andere middelen. De heiligdomsdienst met haar offeranden verwezen zondaren naar de vergeving van zonden, waarin het bloed van het komende Lam van God, Jezus Christus, zou voorzien, waardoor men begrip kreeg van de genade van het Evangelie.

Het was bedoeld om liefde te creëren voor de wet van God, terwijl de offerande een aangrijpende illustratie moest zijn van Gods liefde in Christus. – SDA Bible Commentary vol. 6 p. 961.

12. Idem., p.213.

13. E.G.White *The Desire of Ages*, p.329.

14. Zie E.G.White *Education* p. 173-184.

15. De historische geloofsbelijdenissen die de geldigheid ervan bevestigt, zijn 'The Waldensean Catechism, c. A.D. 1500; Luther's Small Catechism, A.D. 1529; the Anglican Catechism, A.D. 1549 and 1662; the Scottish Confession of Faith, A.D. 1560 (Reformed); the Heidelberg Catechism, A.D. 1563 (Reformed); the Second Helvetic Confession, A.D. 1566 (Reformed); the Thirty-nine Articles of Religion, A.D. 1571 (Church of England); the Formula of Concord, A.D. 1576 (Lutheran); the Irish Articles of Faith, A.D. 1615 (Irish Episcopal Church); the Westminster Confession of Faith, A.D. 1647; the Westminster Shorter Catechism, A.D. 1647; the Confessions of the Waldenses, A.D. 1655; the Savory Declaration, A.D. 1658 (Congregational); the Confession of the Society of Friends, A.D. 1675 (Quakers); the Philadelphia Confession, A.D. 1688 (Baptist); the Twenty-five Articles of Religion, A.D. 1784 (Methodist); the New Hampshire Conference, A.D. 1833 (Baptist); the Longer Catechism of the Orthodox, Catholic, Eastern Church, A.D. 1839 (Greek-Russian Church), as quoted in *The Creeds of Christendom*, ed. Philip Schaff, rev. by David S. Schaff (Grand Rapids: Baker Book House, 1983), vols. 1-3.

16. Voor referenties naar het 1e en 2e gebod, zie Genesis 35:1-4; het 4e zie Genesis 2:1-3; het 5e zie Genesis 18:29; het 6e, zie Genesis 4:8-11; het 7e zie Genesis 39:7-9; 19:1-10; het 8e zie Genesis 44:8; het 9e, zie Genesis 12:11-20; 20:1-10; en het 10e zie Genesis 27.

17. Froom, *Prophetic Faith of Our Fathers*, vol. 1, pp. 456, 894; vol. 2, pp. 528, 784; vol. 3, pp. 252, 744; vol. 4, pp. 392, 846.

18. *Questions on Doctrine*, p. 142.

19. Kaïn en Abel waren volledig op de hoogte met het offersysteem (Genesis 4:3-5; Hebrëen 11:4). Het is goed mogelijk dat Adam en Eva hun eerste kleding verkregen (Genesis 3:21) van de huiden van de dieren, die geofferd werden om verzoening te doen voor hun zonden.

20. Zie bijvoorbeeld de volgende historische geloofsbelijdenissen: The Westminster Confession of Faith, the Irish Articles of Religion; the Savoy Declaration, the Philadelphia Confession, and the Methodist Articles of Religion.

21. Zie *The SDA Bible Commentary*, rev. ed., vol. 6, p. 204; White, *Patriarchs and Prophets*, p. 365.

22. Calvijn, *Commenting on a Harmony of the Evangelists*, trans. by William Pringle (Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans, 1949), vol. 1, p. 277.

23. *The SDA Bible Commentary*, rev. ed., vol. 6, pp. 541, 542

24. Anderen leggen uit dat Christus, als het einde van de wet betekent, dat Christus het doel van de wet is (zie Galaten 3:24), of de vervulling van de wet (zie Mattheüs 5:17). Echter, de opvatting dat Christus de Voleindiger van de wet is, als middel tot verlossing (zie Romeinen 6:14) lijkt het best te passen bij de context van Romeinen 10:4. 'Paulus stelt Gods weg van Gerechtigheid door Geloof tegenover de poging van de mens, om gerechtigheid te bereiken door de wet. De boodschap van het Evangelie is, dat Christus het einde van de wet is, als een manier van gerechtigheid voor een ieder die gelooft' – SDA Bible Commentary vol. 6 p. 595). 1 SM p. 394.

25. Nichol, *Answers to Objections*, pp. 100, 101.